

P. K. Kuronow MW

Warszawa, dnia 25 listopada 2016 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: SSO.dws.0780.3.2016

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Wpłynęło dnia 2.12.2016

4567/16

Pan

Wiktor Szmulewicz

Prezes

Krajowej Rady Izb Rolniczych

Gracjanowi Róźniec

W odpowiedzi na pismo znak: KRIR/KK/1254/16 z dnia 7 października 2016 r. dotyczące uchwał podjętych przez Krajową Radę Izb Rolniczych na V Posiedzeniu V kadencji w dniu 3 października 2016 r., przekazuję poniżej informacje i wyjaśnienia odnośnie do uchwały nr 12/2016 Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 3 października 2016 r. w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego aktualnej sytuacji w rolnictwie.

Ad.1. Zahamowanie rozprzestrzeniania się ASF poprzez zabezpieczenie środków finansowych w budżecie państwa na wykup trzody chlewnej ze wszystkich stref objętych ograniczeniami oraz ścisły nadzór nad obrotem zwierząt przez odpowiednie państwowe służby, a także natychmiastową depopulację dzika na terenie całego kraju.

Zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.) podejmowanie i prowadzenie działalności w zakresie obrotu zwierzętami, z wyjątkiem obrotu prowadzonego w ramach działalności rolniczej w rozumieniu przepisów prawa działalności gospodarczej, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt jest dozwolone po stwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia, w drodze decyzji, spełniania wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia danego rodzaju działalności. Warunki dotyczące prowadzenia ww. działalności zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia działalności w zakresie obrotu zwierzętami, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt (Dz. U. Nr 122, poz. 790). W związku z powyższym, rozpoczęcie prowadzenia takiej działalności jest możliwe po stwierdzeniu spełnienia warunków prowadzenia takiej działalności i jest związane z prowadzeniem dokumentacji, która dotyczy zwierząt będących przedmiotem takiej działalności.

W celu niezwłocznego wzmocnienia nadzoru nad obrotem świń, w szczególności nad przewozem tych zwierząt, zwrócono się do Komendanta Głównego Policji z prośbą o wzmocnienie sił policyjnych w województwie podlaskim w związku z koniecznością intensyfikacji kontroli środków transportu, którymi może być dokonywany transport świń na drogach województwa, jak również w celu kontroli targowisk i innych miejsc, w których może odbywać się nielegalna sprzedaż świń. Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii umieszczono formularz do zgłaszania przypadków nielegalnych i negatywnych praktyk i czynności w zakresie przemieszczania świń, mięsa wieprzowego i innych produktów pozyskanych od świń. Zorganizowano dodatkowe dyżury pracowników Inspekcji Weterynaryjnej w województwach podlaskim, mazowieckim i lubelskim oraz w Głównym Inspektoracie Weterynarii w celu bieżącego monitorowania i koordynowania akcjami zwalczania. Ustanowiono system raportowania o sytuacji epizootycznej w województwach zagrożonych wystąpieniem choroby z częstotliwością przesyłania informacji, nie rzadziej niż raz na dobę.

Ponadto, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania i monitorowania choroby Aujeszkiego u świń (Dz. U. poz. 189) prowadzony jest wzmocniony nadzór nad przemieszczaniem świń między stadami położonymi na terytorium Polski oraz do rzeźni. Oznacza to konieczność zaopatrywania w świadectwa zdrowia przesyłek świń wprowadzanych do stad, punktów kopulacyjnych i punktów skupu oraz na targi, pokazy, wystawy i konkursy.

Dodatkowo, rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 1770), na całym terytorium Polski wprowadzony został obowiązek zaopatrywania przesyłek świń kierowanych do rzeźni w świadectwo zdrowia. W związku z powyższym aktualnie na terytorium Polski wszystkie przesyłki przemieszczanych świń muszą być zaopatrzone w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii.

Mając na uwadze obecną sytuację epizootyczną w kraju spowodowaną obecnością afrykańskiego pomoru świń oraz mając świadomość możliwości rozprzestrzeniania się choroby na dalsze terytorium kraju za pośrednictwem dzika, który jest rezerwuarem wirusa w środowisku naturalnym, Minister Środowiska oraz Polski Związek Łowiecki zobligowały łowczych okręgowych do podjęcia natychmiastowych działań zmierzających do zwiększenia pozyskania łowieckiego dzika na terenie całego kraju w bieżącym roku gospodarczym, zmniejszenia docelowego zagęszczenia populacji tego gatunku do wielkości 5 osobników na 1000 ha powierzchni obwodu łowieckiego na rok łowiecki 2017/2018 oraz w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych na lata 2017 – 2027.

Jednocześnie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. poz. 229) na terenie pięciu granicznych województw, gdzie występuje lub istnieje bezpośrednie zagrożenie wystąpienia ASF (warmińsko – mazurskiego, podlaskiego, mazowieckiego, lubelskiego, podkarpackiego) prowadzony

jest odstrzał sanitarny dzików. W celu wykonania odstrzału sanitarnego powiatowi lekarze weterynarii podpisali umowy z dzierżawcami/zarządcami obwodów łowieckich położonych na terenie objętym ww. rozporządzeniem. Zredukowanie populacji dzika do granicznego poziomu 0,5 osobnika/km² powinno nastąpić najpóźniej do końca bieżącego roku. Na dzień 21 listopada br. odstrzał sanitarny jest zrealizowany w 92,10%.

Ponadto, zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska, natychmiastowa depopulacja dzika z przyczyn logistycznych jest niemożliwa do przeprowadzenia, a z ekologicznego punktu widzenia całkowicie nieuzasadniona. Wybicie jakiegokolwiek gatunku z danego obszaru spowoduje wytworzenie niszy ekologicznej i skutkować będzie napływem osobników z terenów sąsiednich. Jest to szczególnie niebezpieczne w odniesieniu do białoruskiej populacji dzika, gdzie sytuacja epizootyczna afrykańskiego pomoru świń jest nieznana. Efekt depopulacji może być więc odwrotny do zamierzonego i przyczynić się może do większego rozprzestrzeniania się wirusa ASF w Polsce. Podobne rozumienie problemu populacji dzika wyrazili ministrowie rolnictwa oraz główni lekarze weterynarii Estonii, Federacji Rosyjskiej, Finlandii, Litwy, Łotwy, Mołdawii, Polski, Rumunii, Słowacji, Ukrainy i Węgier na spotkaniu z Komisarzem UE ds. zdrowia i bezpieczeństwa żywności Vytenisem Andriukaitisem, które odbyło się w dniu 28 października br. w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W konkluzjach z tej konferencji w pkt 4 zapisano: „*Masowe polowania w obszarach zainfekowanych ASF oraz w obszarach sąsiednich są przeciwnie skuteczne, gdyż powodują większe przemieszczanie się dzików i nie stanowią najbardziej efektywnego sposobu na ograniczenie rozprzestrzeniania się ASF*” oraz „*Kontrola wielkości populacji dzików, zwłaszcza poprzez ukierunkowany, przemyślany odstrzał... stanowią najbardziej efektywne i konieczne działania mające na celu zwalczanie tej choroby.*”. Uczestnicy konferencji zgodzili się ponadto, że niezbędna jest właściwa ocena rozmiaru populacji dzika. W okresie od dnia 15 października do dnia 6 listopada br. została przeprowadzona ogólnopolska inwentaryzacja dzika. Wzięło w niej udział ponad 85 tys. osób, wśród których byli przedstawiciele: Polskiego Związku Łowieckiego (58%), Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (24%), pracownicy Zakładów Usług Leśnych (10%) oraz innych organizacji i instytucji m.in. Ochotniczych Straży Pożarnych, Izb Rolniczych, Straży Granicznej, Inspekcji Weterynaryjnej, samorządów różnych szczebli, Urzędów Wojewódzkich, Ośrodków Doradztwa Rolniczego (łącznie 8%). W inwentaryzację aktywnie włączyli się przedstawiciele Policji, zabezpieczając drogi w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac w celu uniknięcia kolizji i wypadków z udziałem zwierzyny. W wyniku tak dużego przedsięwzięcia liczebność dzików w całym kraju oszacowano na poziomie ponad 144 tys. osobników, natomiast uśrednione zagęszczenie dla całego kraju wyniosło 0,5 os./km². Redukcja będzie trwać dalej, nawet w tych nadleśnictwach, w których zagęszczenie jest niższe niż graniczne „0,5”. Polowania oraz odstrzał sanitarny w strefie WAMTA będą możliwe pod warunkiem, że zostaną zakupione i przekazane chłodnie w nowych strefach restrykcji ASF (zgodnie z zapotrzebowaniem – brakuje ich w 11 powiatach: Łomża, Zambrów, Ostrołęka, Ostrów Mazowiecka, Sokółka, Ostrołęka, Siedlce,

Łosice, Międzyrzec Podlaski, Radzyń Podlaski, Biała Podlaska, Włodawa), a czas oczekiwania na wyniki badania tuszy znacząco się skróci. Wskazane byłoby uruchomienie drugiego laboratorium Państwowego Instytutu Weterynaryjnego, tym razem na wschodzie kraju.

W celu skoordynowania szeregu działań podejmowanych w związku z ASF, zarządzeniem nr 107 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2016 r., został powołany Międzyresortowy Zespół do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń. Zespół przygotowuje propozycje działań wszystkich służb w celu wzmocnienia kontroli przemieszczania świń i produktów pochodzenia zwierzęcego pozyskanych od świń, a także miejsc sprzedaży i obrotu tymi produktami. Wypracowuje także rozwiązania dotyczące zapobiegania nielegalnemu wwozowi świń i produktów pochodzenia zwierzęcego z państw trzecich oraz wsparcia monitorowania i zwalczania ASF u dzików. Jednocześnie, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 września 2016 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1546), Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi p. Jacek Bogucki wyznaczony został do pełnienia funkcji tego Pełnomocnika, który koordynuje działania prowadzone w związku z ASF.

Dodatkowo, przyjęto ustawę z dnia 23 września 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1605). Rozwiązania zawarte w ww. ustawie usprawnią działania Inspekcji Weterynaryjnej i pomogą w walce z chorobami zakaźnymi zwierząt, w szczególności z afrykańskim pomorem świń. Inspekcja Weterynaryjna będzie mogła lepiej identyfikować podmioty prowadzące działalność nadzorowaną (np. gospodarstwa, targowiska, miejsca gromadzenia i punkty skupu zwierząt), a także usprawni typowanie gospodarstw do kontroli wymogów wzajemnej zgodności. Do systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt włączone zostaną wszystkie podmioty, które prowadzą działalność nadzorowaną, jeśli chodzi o organizowanie targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, a także obrót zwierzętami (z wyjątkiem obrotu prowadzonego w ramach działalności rolniczej). Dzięki temu rozwiązaniu, zwiększy się możliwość śledzenia przemieszczania się zwierząt od gospodarstwa ich urodzenia do miejsca ich śmierci.

Ponadto, aby skutecznie egzekwować, przez posiadaczy zwierząt, przestrzeganie nakazów i zakazów związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt wydanych przez powiatowego lekarza weterynarii, Inspekcja Weterynaryjna będzie mogła wydawać decyzje w drodze administracyjnej w poszerzonym zakresie niż dotychczas. W przypadku stwierdzenia niezgodności z obowiązującymi przepisami z zakresu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, Inspekcja będzie mogła nakazać usunięcie stwierdzonych uchybień w określonym terminie albo nakazać zabicie lub ubój zwierząt określonych gatunków wraz z zakazem utrzymywania w gospodarstwie zwierząt tych gatunków bez możliwości uzyskania odszkodowania. Nowe przepisy umożliwią organom Inspekcji Weterynaryjnej nakładanie kar pieniężnych za niewykonywanie niektórych obowiązków związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt. Zmiana ta pozwoli na bardziej efektywne zwalczanie

chorób zakaźnych zwierząt. Ustawa zawiera również przepisy, które umożliwią nakazanie posiadaczowi zwierząt podjęcie określonych działań, aby zabezpieczyć gospodarstwo przed przenikaniem czynnika zakaźnego przy zwalczaniu choroby zakaźnej zwierząt. Przepis ten pozwoli powiatowemu lekarzowi weterynarii na podejmowanie decyzji, w zależności od aktualnej sytuacji epizootycznej w zakresie konkretnej choroby, podlegającej obowiązkowi zwalczania, na wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń na terenie gospodarstwa, takich jak np. nakaz budowy ogrodzenia. Ustawa zakłada, że możliwe będzie także zabicie lub poddanie ubojowi zwierząt gospodarskich w celu ograniczenia ich populacji w gospodarstwie. Chodzi o sytuację, gdy np. wskutek zakazów przemieszczania zwierząt (m.in. świń), zwierzęta te nie mogą być nadal utrzymywane przez ich właściciela ze względu na np. zbyt duży przyrost masy. Zabicie lub ubój zwierząt będzie następował na podstawie decyzji powiatowego lekarza weterynarii. Za zwierzęta gospodarskie zabite lub poddane ubojowi będzie przysługiwało odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Nowe przepisy wprowadzają także obowiązek oznakowania świń w terminie 30 dni od dnia ich urodzenia i zgłaszania tego faktu w terminie 7 dni kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ponadto, jeśli powiatowy lekarz weterynarii wyda decyzję nakazującą usunięcie uchybień w zakresie oznakowania zwierząt – a decyzja ta nie zostanie wykonana – powiatowy lekarz weterynarii będzie mógł nakazać zabicie zwierzęcia bez odszkodowania i unieszkodliwienie zwłok zwierzęcia na koszt jego posiadacza. Ustawa przewiduje również obowiązek sporządzania raz do roku spisu wszystkich zwierząt przebywających w danej siedzibie stada i przekazywania informacji o wynikach tego spisu do ARiMR.

Rozprzestrzenianie się afrykańskiego pomoru świń jest znacznym zagrożeniem dla rynku wieprzowiny w Polsce. Z tego względu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowane są działania mające na celu również łagodzenie skutków ekonomicznych jego wystąpienia. Obecnie, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi rozmowy z Komisją Europejską nt. możliwości wsparcia producentów ze środków weterynaryjnych, rozwoju obszarów wiejskich i rynkowych, w tym uruchomienia nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów świń na obszarach objętych restrykcjami z uwagi na występowanie choroby afrykańskiego pomoru świń. W tym celu przygotowano projekt kompleksowego programu działań ograniczających rozprzestrzenianie się wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) w Polsce. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaproponowało m.in.:

- rekompensowanie strat rolnikom i zakładom z tytułu wprowadzanych ograniczeń weterynaryjnych w wyznaczonych strefach;
- wypłacanie rekompensat za nieutrzymywanie świń w małych gospodarstwach z niskim poziomem bioasekuracji, aby ograniczyć ryzyko rozprzestrzeniania się wirusa.

Polska rozważa ponadto wprowadzenie zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na wsparcie działań prewencyjnych w gospodarstwach utrzymujących świnie oraz wsparcie alternatywnych kierunków produkcji dla gospodarstw wychodzących z produkcji świń.

Ewentualna pomoc uruchomiona jednak zostanie po ostatecznej decyzji Komisji Europejskiej i zabezpieczeniu środków finansowych. Obecnie toczą się rozmowy w powyższym zakresie na poziomie eksperckim z Komisją Europejską.

Ponadto, w dniu 13 września 2016 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 5 września 2016 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U z 2016 r. poz. 1444). Głównym celem ww. ustawy jest potrzeba zapewnienia możliwości zagospodarowania produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi wyprodukowanych z mięsa świń wolnych od wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF), utrzymywanych na obszarach, na których wprowadzono ograniczenia w związku z wystąpieniem tego wirusa na terytorium Polski. Ustawa zakłada przede wszystkim, że do składanych przez jednostki sektora finansów publicznych zamówień na dostawy określonych produktów mięsnych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 oraz z 2016 r. poz. 1020), po spełnieniu szeregu warunków określonych w ustawie.

Aktualnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje działania mające na celu mobilizację jednostek sektora finansów publicznych do podejmowania zakupów w trybie ww. ustawy. Mając na uwadze potrzebę zapewnienia możliwie szerokiego zbytu dla produktów mięsnych wytwarzanych z mięsa pochodzącego ze świń objętych restrykcjami z uwagi na ASF, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje także starania w kierunku zapewnienia alternatywnych możliwości zagospodarowania przedmiotowych produktów mięsnych.

Ad.2. Zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę odszkodowań za szkody spowodowane przez zwierzynę łowną oraz wydanie przepisów wykonawczych określających szczegółowo funkcjonowanie ustawy, które będą w pełni uzgodnione z samorządem rolniczym. Krajowa Rada Izb Rolniczych jest przeciwna opóźnieniu o 2 lata wejścia w życie nowych przepisów w tym zakresie.

Zgodnie ze stanowiskiem przekazanym przez Ministra Środowiska, w propozycji Rządu w ustawie o budżecie zapropozowano jednoroczne odroczenie wejścia w życie nowelizacji z dnia 22 czerwca 2016 r. ustawy – Prawo łowieckie z uwagi na konieczność zapewnienia zaplanowanych środków w budżecie państwa na jej funkcjonowanie oraz umożliwienie urzędom wojewódzkim, które mają przejąć szacowanie szkód spowodowanych przez zwierzynę łowną, właściwego przygotowania się. Z powyższych względów zmiana systemu odszkodowawczego już od dnia 1 stycznia 2017 r. jest niemożliwa.

Ad.3. Jak najszybsze wprowadzenie regulacji prawnych w celu skrócenia łańcucha żywnościowego, a tym samym wzmocnienia pozycji rolnika.

W celu skrócenia łańcucha żywnościowego, a tym samym wzmocnienia pozycji rolnika w łańcuchu dostaw żywności w ramach realizacji Programu Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019 podejmowanych jest szereg inicjatyw o charakterze legislacyjnym. W pracach sejmowych znajduje się projekt ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu

przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Łańcuch dostaw żywności jest bardzo istotnym elementem gospodarek zarówno narodowych, jak i w skali globalnej, a jego znaczenie ma nie tylko wymiar ekonomiczny, ale przede wszystkim społeczny. Dla prawidłowego funkcjonowania łańcucha dostaw żywności niezbędne jest zachowanie dobrych relacji między wszystkim jego ogniwami. Projekt ustawy określa zasady przeciwdziałania praktykom polegającym na nieuczciwym wykorzystywaniu przewagi kontraktowej przez jedną ze stron umowy. Swym zakresem obejmuje ona dostawców produktów rolnych lub spożywczych, jak i nabywców tych produktów, chroniąc ich przed stosowaniem przez jedną ze stron nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi został opracowany również projekt ustawy *o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych*, który wprowadza koncepcję tzw. „Produktu polskiego”. W projekcie tym zaproponowano wprowadzenie nowych regulacji dotyczących dobrowolnego znakowania środków spożywczych informacją „Produkt polski” wraz z określeniem wzoru znaku zawierającego tę informację. Regulacje te dadzą możliwość producentom podawania w oznakowaniu środków spożywczych informacji dotyczących krajowego pochodzenia wytwarzanego środka spożywczego w odniesieniu nie tylko do miejsca wyprodukowania, ale również w odniesieniu do użytych surowców. W dniu 19 lipca br. projekt tej ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów. Projekt jest obecnie w procedurze notyfikacji do Komisji Europejskiej.

Kolejną inicjatywą legislacyjną resortu było opracowanie projektu ustawy *o spółdzielniach rolników*. Celem proponowanych uregulowań jest stworzenie zachęt do powoływania przez rolników podmiotów funkcjonujących w oparciu o zasady prawa spółdzielczego. Należy podkreślić, iż spółdzielczość jako forma zbiorowej zaradności lokalnych społeczności stwarza realne szanse na aktywność gospodarczą i społeczną, w szczególności na terenach wiejskich. Ponadto spółdzielcza forma prowadzenia działalności wnosi do gospodarki rynkowej czynniki poprawiające funkcjonowanie rynku, takie jak: aktywizowanie zdrowej konkurencji czy wzmocnienie pozycji rynkowej podmiotów o relatywnie niższym potencjale ekonomicznym poprzez stwarzanie im możliwości szerszego uczestniczenia w obrocie gospodarczym. Obecnie uzgodnienia oraz konsultacje publiczne przedmiotowego projektu zostały zakończone, a kolejnym etapem prac legislacyjnych będzie skierowanie projektu pod obrady Komitetu Stałego Rady Ministrów.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowano także projekt ustawy *o funduszach ochrony przychodów rolniczych*, której celem jest stworzenie możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym częściową rekompensatę z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku znacznego ich obniżenia lub w przypadku braku możliwości uzyskania zapłaty za zbyte produkty rolne od podmiotu, który stał się niewypłacalny.

Ponadto, do prac sejmowych został skierowany projekt ustawy *o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników*. Podstawowym celem projektowanej ustawy jest stworzenie polskim rolnikom lepszych możliwości rozwoju produkcji i sprzedaży konsumentom

finalnym żywności wyprodukowanej w całości lub w części z własnej uprawy, chowu lub hodowli.

W Sejmie RP znajduje się również ustawa wprowadzająca zmiany w funkcjonowaniu funduszy promocji, które polegać będą na zwiększeniu uprawnień decyzyjnych producentów w wydatkowaniu środków tych funduszy. Projektowana ustawa zmienia skład komisji zarządzających funduszami promocji, tak aby umożliwić przedstawicielom środowiska, z którego wpłaty na fundusze promocji pochodzą, większy wpływ na sposób wydatkowania środków tych funduszy. W tym zakresie, projektowaną ustawą zwiększa się liczbę przedstawicieli producentów z 4 do 5, natomiast zmniejsza się liczbę przetwórców z 4 do 3. Ponadto projektowana ustawa jednoznacznie określa wymagania dla produktu rolno-spożywczego, którego dotyczą finansowane lub współfinansowane programy promocyjne i informacyjne oraz działania promocyjne i informacyjne kwalifikujące się do wsparcia ze środków Unii Europejskiej. W przypadku produktów nieprzetworzonych wsparcie ze środków funduszy, dotyczyć będzie produktu rolno-spożywczego, którego produkcja podstawowa odbyła się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku:

- a) mięsa – jeżeli zostało pozyskane ze zwierząt urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz których chów i ubój odbyły się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) innych niż mięso produktów pochodzenia zwierzęcego – jeżeli zostały pozyskane od zwierząt, których chów odbywa się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Natomiast w przypadku produktu przetworzonego wsparcie ze środków funduszy, dotyczyć będzie produktu który został wyprodukowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wszystkie jego składniki spełniają warunki określone jak dla produktów nieprzetworzonych lub zostały wyprodukowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie ze składników spełniających warunki określone jak dla produktów nieprzetworzonych, a jeżeli do jego produkcji użyto innych składników:

- a) łączna masa tych składników wynosi nie więcej niż 25% łącznej masy wszystkich składników w chwili ich użycia do wyprodukowania tego produktu, nie licząc masy wody użytej do jego produkcji, oraz
- b) w produkcji tego produktu nie można zastąpić tych składników takimi samymi składnikami, które spełniają warunki określone jak dla produktów nieprzetworzonych lub zostały wyprodukowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie ze składników spełniających warunki określone jak dla produktów nieprzetworzonych.

Ponadto Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi aktywnie włączyło się w prace nad Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, którą przygotował Minister Rozwoju. W odniesieniu do kwestii rynków rolnych zgłoszono do niej m.in. projekt dotyczący uruchomienia platformy żywnościowej. Realizacja projektu umożliwi koncentrację podaży krajowych towarów rolno-spożywczych na rynek UE i światowy, co pozwoli na tworzenie dużych, jednorodnych partii. Pozwoli także na ograniczenie kosztów transakcyjnych i ryzyka handlowego, w tym ryzyka cenowego, w oparciu o wystandaryzowane umowy i produkty. Kolejne zgłoszone projekty dotyczą na przykład odtworzenia

i wsparcia rozwoju lokalnych rynków rolnych.

Ad.4. Jak najszybsze wprowadzenie reformy systemu ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich i powiązanie go z ubezpieczeniami majątkowymi w celu zwiększenia ofert firm ubezpieczeniowych zainteresowanych ubezpieczeniem upraw rolnych i zwierząt.

W dniu 15 listopada 2016 r. Sejm RP uchwalił ustawę o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zgodnie z którą dopłaty do składek ubezpieczenia upraw rolnych będą stosowane w przypadku zawarcia przez producenta rolnego umowy ubezpieczenia zawierającej pakiet rodzajów ryzyka, w przypadku określenia przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowej nieprzekraczającej 9% sumy ubezpieczenia. W przypadku upraw prowadzonych na użytkach rolnych klasy V i VI stawka taryfowa będzie mogła zostać określona w wyższej wysokości, tj. odpowiednio 12% i 15% sumy ubezpieczenia tych upraw.

Ad.5. Wprowadzenie zmiany w przepisach monitorujących suszę m.in. zwiększając ilość stacji pomiarowych. Zdaniem samorządu rolniczego raporty IUNG nie odzwierciedlają stanu faktycznego na polach, w rzekach, lasach, stawach i są ogłaszane z dużym opóźnieniem dla danych upraw. Podstawą szacowania szkód w gospodarstwach rolnych powinna być decyzja wójta gminy, a nie dane z systemu monitoringu suszy prowadzonego przez IUNG.

W Systemie Monitoringu Suszy Rolniczej warunki meteorologiczne powodujące suszę określane są za pomocą Klimatycznego Bilansu Wodnego (KBW), stanowiącego różnicę pomiędzy opadem atmosferycznym a ewapotranspiracją potencjalną. Od początku prowadzenia Systemu Monitoringu przyjęto zasadę, że stawiane są stacje meteorologiczne w tych rojeniach, które najbardziej wymagają potrzeby pozyskania danych meteorologicznych. Na początku działalności Systemu (w 2007 r.) dysponowano danymi pochodzącymi z 227 stacji, obecnie jest ich 466. Dane te dobitnie świadczą, że starania by „białych plam” na mapie ze stacjami było jak najmniej są systematycznie realizowane. Zwiększenie gęstości stacji meteorologicznych sprawia, że wzrasta dokładność oraz jakość prezentowanych wyników. Gęstsza sieć powoduje zmniejszenie błędów powstałych w wyniku interpolacji KBW. W 2016 r. nastąpił znaczny wzrost liczby stacji (o 105,3%) w porównaniu do 2007 r. Szczególnie duży wzrost tej liczby odnotowano względem 2015 r., kiedy odnotowano przyrost liczby stacji o 31,6%. Zmiany zachodzące w liczbie stacji i posterunków prowadzonego Systemu w poszczególnych latach przedstawia tabela.

Liczba stacji meteorologicznych w SMSR w latach 2007 – 2016

Lp.	Rok	Stacje synoptyczne IMGW-PIB	Stacje klimatyczne IMGW-PIB	Posterunki opadowe IMGW-PIB	COBORU	IUNG-PIB	ODR	Razem
1	2007	54		171	-	2		227
2	2008	54		176	-	3		233
3	2009	54		166	35	12		267

4	2010	53		163	50	16		282
5	2011	53		163	50	27		293
6	2012	54		163	50	28		295
7	2013	54		215	50	33		352
8	2014	54		215	50	38		357
9	2015	54		207	50	43		354
10	2016	59	63	219	39	53	33	466

Należy zauważyć, iż środki na zakup nowych stacji są ograniczone. W zależności od posiadanych środków kupowane są rocznie 1 – 2 automatyczne stacje meteorologiczne, których koszt uzależniony jest od wyposażenia stacji. Zakup stacji może zatem wahać się od około 40 000 do 70 000 zł. Działania IUNG – PIB ukierunkowane są na systematyczne zwiększenie liczby stacji meteorologicznych, które są podstawą do określenia zasięgu suszy i starania Instytutu prowadzone są w tym kierunku od wielu lat. W celu dalszego usprawnienia Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej rozważana jest także możliwość uwzględnienia zasobów wodnych pochodzących z okresu zimowego. Aktualnie w IUNG – PIB prowadzone są prace nad wyznaczeniem klimatycznego bilansu wodnego dla okresu zimowego (grudzień – marzec) dla obszaru Polski w okresie 1970 – 2015.

Ad.6. Z uwagi na dodatkowe możliwości zawleczenia wirusa ASF na teren UE w sprowadzanych produktach, Krajowa Rada Izb Rolniczych wnosi o natychmiastowe zawieszenie kontyngentu na import płodów rolnych z Ukrainy do UE oraz zastosowanie wszelkich możliwych mechanizmów pozataryfowych prowadzących do ograniczenia importu.

Kontyngenty taryfowe (TRQ) stanowią instrument ograniczonych preferencji dla Ukrainy, wynikających z DCFTA. Dotyczą one importu z Ukrainy towarów najbardziej wrażliwych (w tym zbóż i mięsa) i polegają one na zniesieniu cła tylko w ramach TRQ w wysokości wynikającej z postanowień DCFTA. Po przekroczeniu przez import wielkości kontyngentu przywóz do UE z Ukrainy danego produktu jest nadal możliwy, jednak nie po stawce celnej 0% (jak w ramach TRQ) lecz po stawce celnej KNU (obowiązującej w imporcie traktowanym niepreferencyjnie). W przypadku importu z Ukrainy pozostałych towarów cło zostało zniesione bez ograniczeń kontyngentami. Zawieszenie TRQ oznaczałoby więc podwyższenie ochrony celnej w imporcie z Ukrainy niektórych produktów.

Wysokość stawek celnych w imporcie UE z poszczególnych krajów zapisana jest we Wspólnej Taryfie Celnej i wynika ze zobowiązań traktatowych UE, w tym zawartych umów o wolnym handlu (FTA). Poziom ochrony celnej może być podwyższony, ponad ten wynikający ze zobowiązań traktatowych, jedynie w rezultacie zastosowania środków ochronnych, antydumpingowych, antysubwencyjnych (poprzedzonych procedurą wynikającą z przepisów UE).

Ochrona celna służy ochronie krajowej (unijnej) produkcji przed zbyt tanim, nadmiernym importem (podwyższenie cel nie oznacza zakazu importu lecz jedynie obniżenie jego opłacalności). Cła nie służą

w żadnym przypadku przeciwdziałaniu zagrożeniom dla zdrowia i życia ludzi lub zwierząt. Tym celom służą tzw. środki SPS, które mogą polegać na całkowitym zakazie importu bądź innych ograniczeniach (dodatkowa kontrola, badania etc.). Środki SPS są wprowadzane przez KE na wniosek państw członkowskich. W nagłych przypadkach mogą być czasowo wprowadzone także przez państwo członkowskie w konsultacji z KE.

Podsumowując, ewentualne zawieszenie preferencji taryfowych w imporcie z Ukrainy nie może być instrumentem, mającym na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się ASF.

Obecnie KE nie tylko nie zamierza zawieszać jakichkolwiek preferencji, czy wprowadzać ograniczeń w imporcie z Ukrainy, przeciwnie KE przedstawiła propozycję autonomicznego, jednostronnego zwiększenia TRQ dla Ukrainy na szereg produktów rolnych (m.in. na zboża i produkty zbożowe). Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazało do Ministerstwa Rozwoju (resortu wiodącego w sprawach polityki handlowej) sprzeciw wobec ww. propozycji KE. Stanowisko Rządu RP będzie dopiero dyskutowane.

Odnosnie do projektu stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do *projektu rozporządzenia PE i Rady UE w sprawie wprowadzenia w odniesieniu do Ukrainy tymczasowych autonomicznych środków handlowych uzupełniających koncesje handlowe dostępne na mocy układu o stowarzyszeniu (COM(2016) 631)*, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyraziło sprzeciw. Resort rolnictwa argumentował, że przyznanie dodatkowych jednostronnych preferencji Ukrainie nie poprawi w zasadniczy sposób sytuacji gospodarczej tego kraju, a jedynie pogłębi występujące już obecnie poważne trudności w rolnictwie UE. Ponadto sytuacja epizootyczna na Ukrainie oraz rosnący import zbóż paszowych z tego kraju może stanowić dodatkowe zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia zwierząt w Polsce.

Ad.7. Utworzenie holdingu krajowego z udziałem producentów rolnych, który umożliwiłby wykup nadwyżek produktów oraz wybudowania przez ten holding portu państwowego do przeladunku zbóż, w którym będzie kontrolowane pochodzenie sprzedawanego zboża.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi aktywnie włączyło się w prace nad Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, którą przygotował Minister Rozwoju. Strategia ta przedstawia nowy model rozwoju, którego celem jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym i terytorialnym. W dokumencie położono nacisk na włączenie w procesy rozwojowe wszystkich obszarów, w tym małych miast i obszarów wiejskich. W odniesieniu do kwestii rynków rolnych zgłoszono do tej Strategii m.in. projekt dotyczący uruchomienia platformy żywnościowej. Realizacja projektu umożliwi koncentrację podaży krajowych towarów rolno-spożywczych na rynek UE i światowy, co pozwoli na tworzenie dużych, jednorodnych partii. Pozwoli także na ograniczenie kosztów transakcyjnych i ryzyka handlowego, w tym ryzyka cenowego, w oparciu o wystandaryzowane umowy i produkty. Kolejne zgłoszone projekty dotyczą m.in. stworzenia Polskiego Holdingu Rolno-Spożywczego.

Powyższe projekty pozwolą na realizację zadań zawartych w *Programie Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019* w ramach działań - Przeprowadzenie restrukturyzacji infrastruktury logistycznej, w tym ograniczenie działań monopolistycznych oraz Wspieranie stabilizacji i rozwoju rynków rolnych.

Polski Holding Rolno-Spożywczy, dzięki eksportowej ekspansji, ma szansę na uzyskanie wiodącej pozycji na rynku globalnym. Utworzenie grupy kapitałowej w oparciu o dysponowane zasoby przedsiębiorstw przetwórstwa spożywczego i obrotu towarowego, znajdujące się pod nadzorem administracji rządowej, stworzyłoby szanse zachowania majątku narodowego oraz stymulowania rozwoju kluczowych segmentów rynku rolnego w Polsce.

Ad. fragmentu: *Krajowa Rada Izb Rolniczych mając na względzie sytuację polskiego rolnictwa jest przeciwna podpisaniu porozumień handlowych w sprawie TTIP i CETA.*

Przede wszystkim należy zaznaczyć, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie jest wiodące w zakresie prezentowania stanowiska Rządu w odniesieniu do podpisania Umowy CETA UE-Kanada i stanu negocjacji TTIP. W tym obszarze właściwe jest Ministerstwo Rozwoju. Poniżej prezentowana jest ocena Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Umowy CETA i TTIP są na zasadniczo różnym etapie zaawansowania. Negocjacje CETA zostały zakończone w 2014r., całościowy projekt umowy został opublikowany przez Komisję Europejską w lutym br. Podpisanie Umowy nastąpiło w dniu 30 października 2016 r. Z kolei negocjacje TTIP wciąż trwają. Nie wiadomo, czy zakończą się porozumieniem, ani kiedy to mogłoby nastąpić. Na pewno nie należy spodziewać się zakończenia rozmów w tym roku. Nie ma gotowego projektu umowy TTIP, a analogie z Umową CETA mogą być mylące. Zapisy TTIP z pewnością w wielu aspektach będą różnić się od zapisów w CETA, ze względu na różne interesy i potencjały USA oraz Kanady w relacjach z UE. Wiele kluczowych dla rolnictwa kwestii w TTIP jest wciąż niezgodzonych między negocjatorami i istnieją poważne rozbieżności – np. w sprawie zapisów rozdziału do spraw środków sanitarnych i fitosanitarnych, zgłaszanych przez UE postulatów dotyczących ochrony oznaczeń geograficznych, czy zmniejszenia barier pozataryfowych w dostępie od rynku USA. Zakres i wielkość kontyngentów taryfowych na wrażliwe towary rolne nie były jeszcze przedmiotem negocjacji w TTIP. Biorąc pod uwagę brak projektu umowy, wszelkie prognozy dotyczące skutków TTIP z konieczności muszą opierać się na przyjętych przez ich autorów założeniach co do zakresu i skali liberalizacji handlu rolnego z USA (niekiedy rozbieżnych ze stanowiskiem negocjacyjnym Komisji Europejskiej). Z tego względu, prognozy takie są narażone na duże ryzyko błędu.

Odnosząc się do projektu Umowy CETA informuję, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wielokrotnie zwracał uwagę, zarówno w dyskusji krajowej, jak i na forum Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, że negocjacje umów o wolnym handlu, w szczególności z najpoważniejszymi producentami i eksporterami towarów rolnych, powinny zostać poprzedzone przedstawieniem przez KE analizy skumulowanego wpływu negocjowanych umów na sektory rolne UE i poszczególnych

państw członkowskich. W rezultacie ww. postulatów, zgłaszanych zarówno przez Polskę, jak i niektóre inne kraje członkowskie, Komisja Europejska zobowiązała się do sporządzenia takiej analizy i przedstawienia jej krajom członkowskim w bieżącym roku. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podkreślało też, że w negocjacjach dotyczących rolnictwa powinna być wzięta pod uwagę specyfika sektora rolnego, a także obecna niestabilność rynków rolnych (w tym obecna kryzysowa sytuacja w niektórych sektorach) oraz wysokie standardy produkcji rolnej obowiązujące w UE, wpływające na poziom kosztów i konkurencyjność unijnej produkcji. Obecne dążenie UE do negocjowania umów handlowych z czołowymi światowymi producentami i eksporterami żywności oznacza, zdaniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wyzwania dla sektora rolnego UE. Jest ono zatem bardzo ważną przesłanką na rzecz co najmniej utrzymania obecnej skali wspólnotowego finansowania WPR w perspektywie po 2020 r.

W toku dyskusji na forum Rady Ministrów nt. projektu Umowy CETA zgłaszaliśmy zastrzeżenia do takich jej elementów, jak: brak bilateralnej klauzuli ochronnej, nieograniczony, po okresie przejściowym, charakter liberalizacji cel w imporcie zbóż, asymetria zobowiązań UE i Kanady w zakresie prawa do stosowania środków ochronnych na podstawie porozumienia WTO w sprawie rolnictwa, nazbyt ogólne zapisy w sprawie współpracy regulacyjnej i biotechnologii. Powyższe uwagi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi muszą zostać uwzględnione w stanowisku Polski na negocjacje TTIP, gdyż ewentualne ww. niedostatki w zapisach umowy z USA, ze względu na dużą większą rolę tego kraju niż Kanady w handlu z UE, mogłyby stwarzać realne zagrożenia dla rolnictwa UE i Polski.

Z drugiej strony, zdaniem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, niektóre z obaw i zarzutów, formułowanych w dyskusji publicznej wobec CETA, nie znajdują wystarczającego potwierdzenia w tekście Umowy. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeanalizowało postanowienia CETA i potencjalne jej skutki ekonomiczne. Oprócz własnych ocen, dysponujemy ekspertyzą Instytutu Badań Rynku, Koniunktur i Konsumpcji, przygotowaną na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także interpretacją Komisji Europejskiej, która Umowę negocjowała, oraz Ministerstwa Rozwoju - resortu wiodącego. W szczególności:

1) Umowa CETA nie zawiera zapisów, które modyfikowałyby obecne unijne przepisy i zasady, dotyczące bezpieczeństwa żywności, w tym GMO. Oznacza to, że w ramach CETA nie jest przewidziane otwarcie rynku UE na import wołowiny z hormonami, mięsa odkażanego chlorem, czy produktów GMO z Kanady, a Umowa nie wprowadza modyfikacji w regulacjach dotyczących procedury zatwierdzania GMO, etykietowania produktów zawierających GMO, etc. Kanadyjskie produkty będą mogły być przywożone do UE i wprowadzane do obrotu na rynku unijnym, pod warunkiem, że są one w pełni zgodne z odpowiednimi przepisami europejskimi. Podsumowując, CETA nie zmienia warunków handlu z Kanadą w zakresie wymogów SPS, GMO w stosunku do warunków obecnie obowiązujących.

2) W kontekście wątpliwości, formułowanych w wielu krajach UE, odnośnie możliwości różnej interpretacji zapisów CETA w sprawie rozwijania współpracy UE-Kanada w obszarze biotechnologii i wzajemnej ochrony inwestycji, istotne są: deklaracja interpretacyjna UE-Kanada, a także deklaracja Rządu RP, przygotowana przez Ministerstwo Rozwoju. W obu deklaracjach jest stwierdzone, że Umowa CETA nie narusza prawa stron do swobodnego regulowania kwestii w obszarach interesu publicznego, takich jak środowisko, zdrowie i bezpieczeństwo, nawet jeśli takie przepisy wywierałyby wpływ na dokonane inwestycje.

3) Rozpatrując skutki ekonomiczne zapisów CETA w sprawie liberalizacji stawek celnych w handlu rolnym, należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- Kanada obecnie ma niski udział w całkowitym imporcie rolnym UE (2% - 2 210 mln EUR) i Polski (0,2% - 38,6 mln EUR). W imporcie rolnym z Kanady do UE dominowały w 2015r. grupy towarowe¹, z których duża część (pszenica durum, soja) już teraz jest sprowadzana po zerowej stawce celnej. W przypadku tych produktów liberalizacja w ramach CETA nie zmieni poziomu obecnie stosowanych stawek celnych. Kolejnym produktem wskazywanym jako wrażliwy w relacjach z Kanadą jest mięso. Analizując możliwości wzrostu importu mięsa z Kanady z obecnego minimalnego poziomu (1,1% całego importu rolnego Kanady do UE), należy zauważyć, że liberalizacja importu wieprzowiny i wołowiny w ramach CETA jest ograniczona do poziomu kontyngentów taryfowych². Z kolei najbardziej wrażliwe produkty w sektorze mięsa drobiowego i jaj są wyłączone z liberalizacji importu do UE. Jest to istotne, ponieważ właśnie w sektorze drobiarskim różnice między regulacjami w zakresie dobrostanu zwierząt UE i Kanady mają szczególnie duży wpływ na różnice w kosztach produkcji. Mięso importowane z Kanady, tak jak pozostałe produkty rolno-spożywcze, będzie wciąż musiało spełniać unijne standardy bezpieczeństwa, jak jest to obecnie.

- Preferencje celne przyznane w ramach CETA dotyczą wyłącznie towarów produkowanych w Kanadzie (co będzie weryfikowane spełnieniem tzw. reguł pochodzenia opisanych w Umowie). Oznacza to, że Umowa nie zezwala na objęcie preferencjami w imporcie do UE produktów np. amerykańskich, reeksportowanych poprzez terytorium Kanady. Produkty takie muszą podlegać wystarczającemu przetworzeniu, aby nabyć pochodzenie kanadyjskie.

Podjmując decyzję odnośnie podpisania i tymczasowego wejścia w życie części postanowień CETA, Rząd RP bierze też pod uwagę dodatkowe szanse, które Umowa stwarza dla polskich eksporterów. Zapisy Rozdziału w sprawie środków sanitarnych i fitosanitarnych dają szansę na uproszczenie i przyspieszenie procedur dopuszczania produktów unijnych na rynek Kanady. Jest to istotne ze względu na starania Polski o dopuszczenie przez Kanadę mięsa wołowego i wieprzowego. Można zauważyć, że dopuszczenie przez Kanadę polskich jabłek, co nastąpiło w 2014 r., zostało ułatwione przez prowadzone równoległe negocjacje CETA. Ponadto, przewidziana w CETA redukcja

¹ zboża (35,7%) – większości pszenica durum; nasiona i rośliny oleiste (27,5%)- w większości soja; warzywa (10%)

² 45 840 ton bezcłowego kontyngentu na wołowinę (ok. 0,6% rocznej produkcji wołowiny w UE) oraz 75 000 ton bezcłowego kontyngentu na wieprzowinę (ok. 0,4% rocznej produkcji wieprzowiny w UE)

ceł kanadyjskich poprawi dostęp do rynku Kanady dla szeregu polskich produktów, które już obecnie są eksportowane w znaczących ilościach do tego kraju, m.in. wódka, wybrane przetwory spożywcze, papierosy, tytoń, mieszanki przypraw, przetwory dla niemowląt, owoce miękkie, pieczywo cukiernicze, groch.

Y. Pawłowicz

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETAŃ STANU

Rafał Romanowski